

2um. Præstat verò hic pro maiori claritate verba referre ejusdem Benedicti XIV, lib. 6, cap. 6, de Syn. Diœc. sic exarata: "Cum conjugum alter tam ratione loci in quo habitat, tam ratione societatis in qua vivit, exemptus sit à Tridentinæ Synodi lege, exemptio quâ ipse fruitur alteri parti communicata remanet propter individuitatem contractûs vi cuius exemptio quæ uni ex partibus competit ad alteram, secundum etiam civiles leges extenditur eidemque communicatur." Quæ verba, ut videre est, tam sunt clara et aperta, ut nullum relinquant dubitationi locum super validitate istiusmodi matrimonii.

QUÆRITUR 5°. Matrimonium duorum catholicorum inter se solos contractum absque ullo teste, vel coram duobus testibus in loco ubi non possunt recurrere ad ministrum alienius sacerdotis approbati, validumne est?

RESPONDETUR: Primum matrimonium est validum pro iis diœcesis Quebecensis incolis, qui missionariis tantum utuntur; sacra enim Congregatio de Propagandâ Fide, anno 1820, decrevit: "Pro incolis diœcesis Quebecensis, qui missionariis tantum et donec utuntur, non esse locum decreto Concilii Tridentini *Tametsi*, nullo habito respectu majoris vel minoris distantie; et missionarii currente referre matrimonia celebrata in eorum regestu Ordinario respectivo tradendo." Quibus ex verbis patet incolas prædictos matrimonia inire posse, nec parochio adstante, nec testibus ullis; quum utraque obligatio ex eodem proveniat Tridentino decreto *Tametsi*, cui locum non esse declaravit prælaudata Congregatio. Secus verò de iis incolis affirmandum est, qui in locis habitant, ubi sunt parochie constitutæ; illi enim nullo modo à lege Tridentini decreti immunes haberi possunt ut proinde ipsorum matrimonia irrita fiant si nullo teste præsentente contrahantur.

Secundum matrimonium, de quo in dubio fit mentio, validum quoque habendum est, sacra enim Congregatio Concilii die 30 martii, anno 1669, declaravit quòd sicubi catholici parochus aliusve sacerdos, *et omnino non adsit, vel illius aduendi libera rogatus non sit*, matrimonia, etiam nullo adstante sacerdote contracta, valida censentur, dummodò coram duobus testibus contrahantur. Pius etiam VI huic inhaerens declarationi, rata habuit matrimonia in Galliis tempore revolutionis contracta, cum Ecclesie legitimis pastoribus destituebantur.

QUÆRITUR 6°. Cum pars una catholica et pars altera hæretica desponsantur coram magistratu et uno tantum teste, vel coram ministro protestante et uno itidem teste, potestne magistratus vel minister, ut alter testis censei? Matrimonium verò ejusmodi validumne est?

RESPONDETUR: Matrimonium est validum pro partibus Canadæ ob declarationem Benedictinam inibi extensam. Repetendum hic est quod jam satis superque monimus, matrimonia hujusmodi valida semper esse etiamsi nullo adstante teste contrahantur. Superfluum itaque videtur percontari utrùm magistratus aut minister hæreticus velut alter testis possit existimari. Cur tanta de altero teste sollicitudo, cum in casu de quo agitur ex collato indulto nullius testis præsentia ad matrimonii validitatem exigatur? Leges autem sæculares, si quæ in Canadæ regionibus vigent, matrimonia clandestina rescindentes coram Ecclesiâ vi nullâ pollicere meritoque explodendas esse jam suprà monimus in responsione ad dubium primum. Diligenter itaque commendendi sunt qui in Canadæ regionibus matrimonia prædicta sic contrahunt, se in foro conscientie sæcularibus illis legibus non teneri, sique coram Deo conjunctos esse ut nullâ possint hominum potestate divelli.

QUÆRITUR 7°. Matrimonium duorum catholicorum inter se, adstantibus duobus testibus, contractum coram parochio invito et reluctantem estne validum?

RESPONDETUR: Validum. Sic decrevit sacra Congregatio Concilii, anno 1581, respondens tertio quesito episcopi Giennensis, sic expresso: "Si invitus et compulsus per vim adsit sacerdos, cum contrahitur matrimonium, utrum tale matrimonium subsistat? Responsum fuit "subsistere."

QUÆRITUR 8°. Cum catholicus se simulat protestantem aut apostatam, eo consilio ut matrimonium ineat cum muliere catholicâ coram ministro protestante et duobus testibus: ejusmodi matrimonium estne validum?

RESPONDETUR negativè. Cum enim alter conjugum hæresim simulat aut apostasiam, non ideo catholicam fidem ex animo deserit. Quocirca cum ambo conjuges sint reipsâ catholici, clandestinitatis impedimento tenentur. Quòd si conjugum alter non hæc simularet solim sed verè animo à catholicâ fide deficeret, ad hæreticam transiens pravitatem, tunc profectò mixtum exurgeret matrimonium quod ratum habendum esse ex superiùs dictis, manifestè apparet.

QUÆRITUR 9°. Duo catholici diœcesis Quebecensis non nihil impediementi obesse animadvertentes ne matrimonium contrahant, in fraudem legis ad illud incendum coram magistratu, pergunt ad Fœderatas Americæ Septentrionalis Ditiones, quibus in regionibus facta nunquam est Tridentini decreti *Tametsi* promulgatio. Ratumne habendum est matrimonium ejusmodi?

RESPONDETUR: Ratum, si conjuges transferant etiam domicilium; irritum, si primum domicilium retineant. Labet hic resolutiones à sacra Concilii Congregatione tribus dubiis datas afferre, ex quibus patet apertissimè quænam sit Ecclesie mens circa hos similes casus. Quæsitum itaque fuit:—

1°. "An incolæ tam masculi quàm feminae loci in quo Concilium Tridentinum in puncto matrimonii est promulgatum, transeuntes per locum in quo dictum